

KIRKKONUMMI
KYRKSLÄTT

Sivistystoimi
Bildningsväsendet

KIRKKONUMMEN KUNNAN ESI- JA PERUSOPETUKSEN KOULUKULJETUSPERIAATTEET

Sisällys

1.	YLEISTÄ KOULUMATKAKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISESTÄ.....	3
2.	LAINSÄÄDÄNTÖ	3
2.1	Perusopetuslaki 6 §: oppilaan koulupaikan määräytyminen	3
2.2	Perusopetuslaki 32§: koulumatkat.....	3
3.	MAKSUTTOMAN KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET	4
3.1	Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan pituuden perusteella.....	4
3.2	Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaarallisuuden perusteella	5
3.3	Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella	5
4.	KOULUKULJETUKSET KÄYTÄNNÖSSÄ	6
4.1	Esiopetuksessa olevien koulukuljetukset.....	6
4.2	Painotetussa perusopetuksessa olevat oppilaat.....	7
4.3	Perusopetuksen oppilaat, joille on osoitettu vieraan oppilaaksiottoalueen koulu	7
4.4	Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta	7
4.5	Kahdessa eri osoitteessa asuvat oppilaat	7
4.6	Kesken lukuvuoden kuntaan muuttavat oppilaat	7
4.7	Oppilaat, jotka huoltajan hakemuksen perusteella käyvät muuta kuin lähikoulua	7
4.8	Terveydellisistä syistä johtuvat tilapäiset koulukuljetustarpeet.....	8
4.9	Ulkokuntien oppilaat ja kesken lukuvuoden pois muuttavat oppilaat.....	8
5.	KOULUKULJETUKSEN HAKEMINEN	8
6.	KULJETUSOIKEUDEN KÄYTTÄMÄTTÄ JÄTTÄMINEN	8
7.	KULJETUSOIKEUDEN MUUTTUMINEN TAI PÄÄTTYMINEN	8
7.1	Koulukuljetusvastuun siirtäminen huoltajalle	9
8.	ERITYISTILANTEET	9
8.1	Jälki-istunnot ja tukiovetukset	9
8.2	Kaverikuljetukset.....	9
9.	JÄRJESTYSSÄÄNNÖT	9
9.1	Huoltajien tehtävät ja vastuut koulukuljetuksissa.....	9
9.2	Koulukuljetusten aikataulut.....	10
9.3	Joukkoliikenteen käytön periaatteet; HSL.....	10
9.4	Liikenneturvallisuus tilauskuljetuksissa	11
9.5	Ilkivalta.....	11
9.6	Urheiluvälineet ja muut poikkeukselliset tavarat	11
10.	POIKKEUS- JA ONGELMATILANTEET.....	11
11.	KOULUKULJETUSTEN LAADUNVALVONTA JA REKLAMAATIOT	12

1. YLEISTÄ KOULUMATKAKULJETUSTEN JÄRJESTÄMISESTÄ

Tässä asiakirjassa kuvataan ne periaatteet, joiden mukaisesti oppilaille myönnetään oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, sekä periaatteet, joiden mukaisesti maksuton koulukuljetus järjestetään.

Kunta järjestää koulukuljetukset perusopetuslain mukaisesti. Lain soveltamisen käytännöistä päättää sivistyslautakunta.

Koulukuljetukset järjestetään ensisijaisesti myöntämällä oppilaalle julkisen liikenteen bussikortti. Tilausliikennettä (taksi tai tilausbussi) käytetään toissijaisesti. Vaihtoehtoisesti huoltajalle voidaan maksaa kuljetus- tai saattoavustusta.

Tilausliikennettä käytetään täydentämään julkista liikennettä tai erikoistapauksissa, kuten terveydellisten syiden sitä vaatiessa. Tilausliikenteen kuljetukset pyritään järjestämään siten, että oppilaat saapuvat koululle aikaisintaan puoli tuntia ennen koulun alkua. Koululla tulee olla tuolloin henkilökuntaa valvomassa kuljetusoppilaita.

Tilausliikenteen kuljetukset lähtevät kouluilta siten, että oppilaille on 5-10 minuuttia aikaa siirtyä koulukuljetukseen. Koulun on järjestettävä valvonta siirtymisen ajaksi.

Koulun on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan koulukuljetusta odottaville oppilaille. Ohjattua toimintaa ei järjestetä ennen koulun alkua.

Jos koulu tekee yksittäisiä muutoksia lukujärjestykseen tai muuten muuttaa kuljetusjärjestelyjä, koulut tilaavat itse poikkeuksellisen kuljetuksen ja maksavat siitä aiheutuvat kustannukset omista määrärahoistaan.

2. LAINSÄÄDÄNTÖ

2.1 Perusopetuslaki 6 §: oppilaan koulupaikan määräytyminen

”Opetus tulee kunnassa järjestää siten, että oppilaiden matkat ovat asutuksen, koulujen ja muiden opetuksen järjestämispaikkojen sijainti sekä liikenneyhteydet huomioon ottaen mahdollisimman turvallisia ja lyhyitä. Esiopetusta järjestettäessä tulee lisäksi ottaa huomioon, että opetukseen osallistuvilla lapsilla on mahdollisuus käyttää päivähoitoopalveluita.

Kunta osoittaa oppivelvolliselle ja muulle tässä laissa tarkoitettua opetusta saavalle 1 momentin mukaisen lähikoulun tai muun soveltuvan paikan.

Jos oppilas otetaan muuhun kuin 6 §:n 2 momentissa tarkoitettuun kouluun tai opetuksen järjestämispaikkaan, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi, jos esiopetusta saava lapsi osallistuu toisessa kunnassa järjestettävään lasten päivähoitoon lasten päivähoidosta annetun lain 11c §:ssä tarkoitetulla tavalla, opetuksen järjestäjällä on oikeus edellyttää, että lapsen huoltaja vastaa lapsen kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista päivähoito- ja esiopetuspaikan välillä.”

2.2 Perusopetuslaki 32§: koulumatkat

”Jos perusopetusta tai lisäopetusta saavan oppilaan koulumatka on viittä kilometriä pitempi, oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen. Jos esiopetusta saavan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annetussa laissa tarkoitettua päivähoidosta esiopetukseen on viittä kilomet-

riä pitempi, oppilaalla on vastaavasti oikeus maksuttomaan kuljetukseen kotiin tai päivähoitoon. Perusopetusta, lisäopetusta tai esiopetusta saavalla oppilaalla on oikeus maksuttomaan kuljetukseen myös silloin, kun edellä tarkoitettu matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi. Maksuttoman kuljetuksen vaihtoehtona on oppilaan kuljettamista tai saattamista varten myönnettävä riittävä avustus.

Oppilaan päivittäinen koulumatka saa odotuksineen kestää enintään kaksi ja puoli tuntia. Jos oppilas on lukuvuoden alkaessa täyttänyt 13 vuotta, saa koulumatka kestää enintään kolme tuntia.

Kuljetusta odottavalle oppilaalle on järjestettävä mahdollisuus ohjattuun toimintaan.”

3. MAKSUTTOMAN KOULUKULJETUKSEN MYÖNTÄMISEN PERUSTEET

Perusopetuslain 32 §:ssä säädetään oppilaan oikeudesta saada tukea koulumatkoihinsa. Pykälä koskee esiopetusta, perusopetusta sekä lisäopetusta. Laissa opetuksen järjestäjälle ei ole säädetty velvollisuutta kuljetuksen järjestämiseen, vaan sille on annettu oikeus valita, järjestääkö se maksuttoman kuljetuksen vai maksaako se kuljettamista tai saattamista varten avustuksen. Kunta voi kaikissa tapauksissa korvata kuljetuksen avustuksella, jonka on lain mukaan oltava riittävä. Laissa ei myöskään ole todettu, että maksuton kuljetus olisi ensisijainen vaihtoehto avustukseen nähden. Näin ollen lainkohdassa ei ole säädetty myöskään oikeutta tiettyyn kuljetusmuotoon.

Kuljetuksen järjestäminen ei ole välttämätön koko koulumatkalle. Koulumatka voi muodostua osittain oppilaan itsensä kulkemasta osuudesta (3 tai 5 km). Oppilas voi joutua käyttämään koulumatkallaan myös eri kuljetusmuotoja. Kuljetusmuodot ja kuljetettavan matkan pituus voivat muuttua, mikäli esimerkiksi tien vaarallisuuden ohjeavot muuttuvat tai muut maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavat olosuhteet muuttuvat.

Kirkkonummen kunta järjestää maksuttoman koulukuljetuksen perusopetuslain mukaisesti. Käytännön periaatteista päättää sivistyslautakunta. Koulukuljetukset suunnitellaan vuosittain siten, että maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutetut oppilaat saavat siitä tiedon viimeistään viikkoa ennen lukuvuoden alkamista.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen perustuu seuraaviin edellytyksiin:

- koulumatkan pituus (kilometreinä tai koulumatkaan kuluvana aikana)
- koulumatkan liiallinen vaarallisuus
- koulumatkan liiallinen vaikeus tai rasittavuus

3.1 Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan pituuden perusteella

Huoltaja voi anoa maksutonta koulukuljetusta koulumatkan pituuden perusteella, mikäli jokin seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- peruskoulun 1.-3. -vuosiluokkien oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on pidempi kuin kolme kilometriä (3 km)
- peruskoulun 4.-9. -vuosiluokkien oppilaan koulumatka kunnan osoittamaan lähikouluun on pidempi kuin viisi kilometriä (5 km)

Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaat ovat oikeutettuja maksuttomaan koulukuljetukseen samojen periaatteiden mukaisesti kuin perusopetuksen oppilaat.

Koulumatkan pituus mitataan oppilaan virallisesta, väestörekisterin mukaisesta kotiosoitteesta kotitonin portilta koulutontin portille koulun viralliseen osoitteeseen.

Sivistyspalvelukeskus mittaa koulumatkan pituuden web-pohjaiselta viralliselta karttapohjalta turvalisinta, lyhyintä, jalankulkukelpoista ja yleisessä käytössä ympäri vuoden olevaa tietä pitkin. Epäselvissä tapauksissa Kirkkonummen kunnan mittausyksikkö mittaa matkan maastossa.

Alle 13-vuotiaiden oppilaiden koulumatkan kesto odotuksineen saa olla 2,5 tuntia. 13 vuotta täyttäneiden oppilaiden koulumatkan kesto odotuksineen saa olla 3 tuntia. Koulumatkaan käytetyn ajan mittaamiseen käytetään keskimääräisenä laskentaperusteena 13 min/1 km.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lakkaa, mikäli sille ei enää ole olemassa perusopetuslain tarkoittamia edellytyksiä. Koulukuljetusmuoto tai kuljetettavan matkan osuus voivat muuttua, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia.

3.2 Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaarallisuuden perusteella

Jos koulumatka tai osa koulumatkasta on liian vaarallinen, huoltaja voi anoa maksutonta koulukuljetusta tällä perusteella. Mikäli maksuton koulukuljetus myönnetään koulumatkan vaarallisuuden perusteella, oppilas saa maksuttoman koulukuljetuksen liian vaaralliseksi katsotun koulumatkaosuuden osalta.

Koulumatkan vaarallisuuden arvioinnin pohjana käytetään Koululiitu-ohjelmaa. Sen tiedot perustuvat Tiehallinnon riskilukuihin ja Koululiitu-järjestelmän käyttämiin raja-arvoihin. Tarvittaessa voidaan käyttää myös muiden viranomaisten lausuntoja. Muita viranomaisia ovat esimerkiksi poliisiviranomainen, kunnan tekninen toimi tai Ely-keskus.

Koulumatkan turvallisuus tarkistetaan vuosittain. Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lakkaa, mikäli sen myöntämiselle ei enää ole perusopetuslaissa tarkoitettuja edellytyksiä.

Koulukuljetusmuoto ja kuljetettava matka voivat muuttua, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia. Tällaisia muutoksia voivat olla esimerkiksi suojateiden rakentaminen, kevyen liikenteen väylien rakentaminen, joukkoliikenteeseen vaikuttavat muutokset tai muut koulutien turvallisuuteen liittyvät toimenpiteet, jotka vaikuttavat Koululiitu-ohjelmassa käytettäviin raja-arvoihin.

7.-9. vuosiluokkien oppilaille ei pääsääntöisesti järjestetä koulumatkakuljetusta koulumatkan liian vaarallisuuden perusteella.

3.3 Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen koulumatkan vaikeuden tai rasittavuuden perusteella

Huoltaja voi anoa maksutonta koulukuljetusta koulumatkan liiallisen vaikeuden tai rasittavuuden perusteella. Liiallisen vaikeuden tai rasittavuuden arvioimiseksi oppilaan huoltajan tulee toimittaa hakemuksensa liitteeksi lääkärin tai koulupsykologin antama lausunto. Lausunnosta on selkeästi ilmentävä, millaista kuljetusta oppilaan terveydentila edellyttää ja perustelut, miksi koulukuljetusta edellytetään. Suositus kuljetuksen järjestämiseksi ei ole riittävä peruste sen myöntämiselle. Lausunnosta on lisäksi käytävä ilmi, tarvitseeko oppilas kuljetuksen koko koulumatkalle vai osalle koulumatkaa ja kuinka pitkäksi aikaa kuljetus on järjestettävä.

Lääkärin tai koulupsykologin lausuntoihin pohjautuva koulukuljetusoikeus on pääsääntöisesti voimassa lukuvuoden kerrallaan, ellei kyse ole luonteeltaan pysyvästä edellytyksestä. Lukuvuodeksi kerrallaan myönnetty kuljetusoikeus on hakemuksella uusittava joka lukuvuosi.

Kunta ei järjestä eikä korvaa oppilaiden lääkärikäynti- tai terapiakuljetuksia.

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lakkaa, mikäli sille ei enää ole olemassa perusopetuslain tarkoittamia edellytyksiä. Koulukuljetusmuoto tai kuljetettavan matkan osuus voivat muuttua, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytyksiin vaikuttavissa olosuhteissa tapahtuu muutoksia.

4. KOULUKULJETUKSET KÄYTÄNNÖSSÄ

4.1 Esiopetuksessa olevien koulukuljetukset

Esiopetusta saavan lapsen koulukuljetus järjestetään maksamalla huoltajalle saattoavustusta. Esiopetusikäisen lapsen matkustaminen ja liikkuminen liikenteessä tapahtuu huoltajan vastuulla ja huoltajan tai hänen valtuuttamansa aikuisen saattamana.

Saattoavustuksen suuruus määräytyy Kirkkonummen kunnan sisäisen julkisen liikenteen (HSL) hinnaston mukaisesti. Saattoavustuksena huoltajalle korvataan HSL:n sisäisen liikenteen hinnaston mukainen aikuisen lipun hinta. Saattoavustus maksetaan huoltajalle kaksi kertaa vuodessa erillisen hakemuksen perusteella.

Esiopetuksessa olevan lapsen oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen määräytyy perusopetuslain 32 §:n mukaisesti seuraavasti:

- jos esiopetuksessa olevan oppilaan matka kotoa esiopetukseen tai lasten päivähoidosta annettussa laissa tarkoitetusta päivähoidosta esiopetukseen on pitempi kuin viisi kilometriä, hänellä on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen kotoa suoraan esiopetukseen tai päivähoidosta suoraan esiopetukseen ja esiopetuksesta kotiin tai päivähoitoon
- jos matka oppilaan ikä ja muut olosuhteet huomioon ottaen muodostuu oppilaalle liian vaikeaksi, rasittavaksi tai vaaralliseksi.

Jos lapsi osallistuu esiopetukseen liittyvään päivähoitoon, hänelle ei muodostu oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen.

Jos huoltajat ovat valinneet lapselleen muun kuin esiopetuksen oppilaaksiottoalueen mukaisen esiopetuspaikan, lapselle ei muodostu oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen.

Niille esiopetusta saaville lapsille, joille päivähoidon aluevastaava on osoittanut esiopetuspaikan vieraan oppilaaksiottoalueen päiväkodista tai koulussa järjestettävästä esiopetuksesta, järjestetään maksuton koulukuljetus, mikäli edellä mainitut myöntämisen edellytykset täyttyvät.

Esiopetuksessa olevan lapsen kuljetus järjestetään tilauskuljetuksena vain lääkärin, koulupsykologin tai muun terveydenhuollon asiantuntijan lausunnon perusteella ja vain siksi ajaksi, jona huoltajalla on tosiasiallinen este kuljettaa tai saattaa lastaan. Mikäli esiopetuksessa olevan lapsen huoltaja anoo tilauskuljetusta lääkärin, koulupsykologin tai muun terveydenhuollon asiantuntijan lausunnon perusteella, lausunnosta on selkeästi ilmevä, miksi tilauskuljetusta edellytetään ja miksi lapsi ei voi liikkua huoltajan tai tämän valtuuttaman aikuisen saattamana. Tilauskuljetuksen suosittaminen ei ole riittävä peruste sen myöntämiselle. Esimerkiksi huoltajan työeste, opiskelu tai kotihoidossa olevien muiden lasten hoitaminen eivät ole riittäviä ja tosiasiallisia perusteita.

Jos esiopetusta saava lapsi on pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä ja esiopetusvuosi on hänelle ensimmäinen perusopetusvuosi, hänen kohdallaan noudatetaan perusopetuksen 1.-3. -vuosiluokkien oppilaita koskevia koulukuljetusperiaatteita.

4.2 Painotetussa perusopetuksessa olevat oppilaat

Kirkkonummen kunta järjestää neljässä peruskoulussa opetusta, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta. Painotukset ovat musiikki, ruotsin kieli, matemaattis-luonnontieteelliset aineet (LUMA) sekä tieto- ja viestintätekniikka (virtuaaliluokat).

Kunta ei korvaa eikä järjestä oppilaiden koulumatkakuljetuksia silloin, kun oppilas käy huoltajan hakemuksen perusteella sellaista koulua, jossa painotetaan yhtä tai useampaa oppiainetta, mikäli kyseinen koulu ei muutoinkin ole oppilaan omaksi lähikouluksi katsottava koulu.

4.3 Perusopetuksen oppilaat, joille on osoitettu vieraan oppilaaksiottoalueen koulu

Perusopetuksen oppilaat käyvät pääsääntöisesti omaa lähikoulua. Kirkkonummi on jaettu oppilaaksiottoalueisiin, joiden perusteella oppilaan lähikoulu määräytyy. Jos oppilaalle osoitetaan muu kuin lähikoulu, kunta vastaa koulukuljetusten järjestämisestä ja kustannuksista, mikäli maksuttoman koulukuljetuksen edellytykset täyttyvät.

Jos oppilas hakeutuu muuhun kuin hänelle osoitettuun lähikouluun, oppilaaksi ottamisen edellytykseksi voidaan asettaa, että huoltaja vastaa oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta aiheutuvista kustannuksista.

Oppilaaksiottoalueet ovat nähtävissä kunnan internet-sivulla (www.kirkkonummi.fi ->palvelut ->perusopetus ->kouluverkko ja oppilaaksiottoalueet).

4.4 Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta

Vapaaehtoiseen koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistumisen perusteella ei järjestetä maksutonta koulukuljetusta.

Myöskään kodin, hoitopaikan ja koulun välisiä hoitopaikkakuljetuksia ei järjestetä eikä korvata oppilaille, jotka osallistuvat perhepäivähoidon tai kolmannen sektorin toimijan järjestämään aamu- tai iltapäivätoimintaan. Kuljetusta ei myöskään järjestetä tilapäisiin hoitopaikkoihin.

4.5 Kahdessa eri osoitteessa asuvat oppilaat

Mikäli oppilas asuu lukuvuoden tai osan siitä toisen huoltajan luona tai toisessa osoitteessa, kuljetus järjestetään vain väestörekisterin mukaan määräytyvästä asuinpaikasta. Oppilaan kuljettamisesta tai saattamisesta muusta kuin väestörekisterin mukaisesta osoitteesta vastaavat huoltajat.

Oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen tilapäisosoitteesta, mikäli tilapäisosoitteeseen muuttaminen johtuu perheestä riippumattomasta yllättävästä syystä ja maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät. Tällaisia syitä ovat esimerkiksi vesivahingot tai tulipalot, jotka eivät ole johtuneet laiminlyönnistä. Riittävä syy ei ole esimerkiksi se, että omakotitalo ei valmistu aikataulussaan.

4.6 Kesken lukuvuoden kuntaan muuttavat oppilaat

Maksutonta koulukuljetusta voi hakea kesken lukuvuoden. Kuljetus järjestetään viimeistään viikon kuluttua hakemuksen saapumisesta kuntaan, mikäli koulukuljetuksen myöntämisen edellytykset täyttyvät.

4.7 Oppilaat, jotka huoltajan hakemuksen perusteella käyvät muuta kuin lähikoulua

Oppilaalla on mahdollisuus pyrkiä myös muuhun kouluun kuin omaan lähikouluun. Oppilaan huoltaja vastaa oppilaan koulukuljetusten järjestämisestä ja kustannuksista, kun oppilas otetaan hakemuksen perusteella muuhun kuin omaan lähikouluun.

4.8 Terveystilasta johtuvat tilapäiset koulukuljetustarpeet

Oppilaalle voidaan järjestää tilapäisesti maksuton koulukuljetus esimerkiksi sairauden tai tapaturman vuoksi. Kuljetus myönnetään lääkärintodistuksen perusteella.

Huoltajan tulee ilmoittaa tilapäisestä kuljetustarpeesta ensisijaisesti oman koulun koulusihteerille. Mikäli oman koulun koulusihteerin ei syystä tai toisesta ole tavoitettavissa, huoltajan tulee ilmoittaa tilapäisestä kuljetustarpeesta kunnan sivistystoimeen, puh. 040-1269 297/palvelusihteerin.

Koulukuljetus järjestetään viimeistään kolmen vuorokauden kuluessa siitä, kun tieto järjestämisen tarpeesta sekä lääkärin lausunto ovat saapuneet kuntaan.

4.9 Ulkokuntien oppilaat ja kesken lukuvuoden pois muuttavat oppilaat

Jos oppilas muuttaa kesken lukuvuoden pois paikkakunnalta tai toiselle oppilaaksiottoalueelle ja haluaa käydä lukuvuoden loppuun vanhassa koulussaan, kunta ei järjestä koulukuljetusta eikä korvaa koulumatkasta koituvia kustannuksia.

Ulkokuntalaisen oppilaan koulumatkaetuudesta päättää oppilaan oma asuinkunta.

5. KOULUKULJETUKSEN HAKEMINEN

Koulukuljetusta haetaan sähköisellä lomakkeella (www.kirkkonummi.fi).

Oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen voidaan myöntää ainoastaan hakemuksen perusteella. Sivistystoimen hallintopäällikkö tekee hakemuksen perusteella päätöksen maksuttoman koulukuljetuksen myöntämisestä tai epäämisestä.

Maksuton koulukuljetus voidaan perustellusta syystä myöntää myös hakemuksesta poikkeavalle ajanjaksolle, esimerkiksi haettua aikaa lyhyemmäksi tai pidemmäksi ajaksi.

Koulukuljetuksen sijasta voidaan myöntää kuljetus-/saattoavustus.

Koulukuljetuspäätökseen tyytymätön voi hakea muutosta päätökseen Helsingin hallinto-oikeudelta. Muutoksenhakuohje toimitetaan hakijalle päätöksen liitteenä.

6. KULJETUSOIKEUDEN KÄYTTÄMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

Mikäli oppilas ei käytä hänelle myönnettyä oikeutta maksuttomaan koulukuljetukseen, oppilaan huoltaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta kunnan sivistystoimeen kirjallisesti sähköpostitse sivistystoimen kirjaamoon osoitteella kirjaamo.sivistystoimi@kirkkonummi.fi tai postitse osoitteella *Kirkkonummen kunta, sivistystoimen kirjaamo, PL 20, 02401 Kirkkonummi*.

Kuljetuspaikan tarpeeton varaaminen on kiellettyä. Kunta voi periä turhien tilausajojen kustannukset huoltajalta.

7. KULJETUSOIKEUDEN MUUTTUMINEN TAI PÄÄTTYMINEN

Mikäli oppilaan koulukuljetukseen oikeuttavissa edellytyksissä tapahtuu muutoksia, voidaan oppilaan oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen lakkauttaa sivistystoimen hallintopäällikön päätöksellä.

Oppilaan huoltajalla on velvollisuus ilmoittaa kunnan sivistystoimeen, mikäli oppilaan koulukuljetusoi-
keuteen vaikuttavissa edellytyksissä tapahtuu muutoksia. Ilmoitus tehdään kirjallisesti sähköpostitse
osoitteella kirjaamo.sivistystoimi@kirkkonummi.fi tai postitse osoitteella Kirkkonummen kunta, sivistys-
toimen kirjaamo, PL 20, 02401 Kirkkonummi.

7.1 Koulukuljetusvastuun siirtäminen huoltajalle

Mikäli koulukuljetukseen oikeutettu oppilas huomautuksista ja varoituksista huolimatta rikkoo annettuja
ohjeita tai sääntöjä, voi sivistystoimen hallintopäällikkö päättää siirtää koulukuljetusvastuun määrä-
ajaksi huoltajalle. Menettelyn perusteena on perusopetuslain 29 § ja 32 §. Menettelyyn johtavia syitä
voivat olla esimerkiksi turvavyön käyttämättä jättäminen, ilkivalta, epäasiallinen käytös kuljettajaa ja/tai
kanssamatkustajia kohtaan tai myönnetyn bussikortin väärinkäyttö (ks. kohta 9 *Järjestyssäännöt*).

8. ERITYISTILANTEET

8.1 Jälki-istunnot ja tukiovetukset

Mikäli oppilaalle määrätään jälki-istuntoa siten, että oppilas ei ehdi hänelle myönnettyyn koulukuljetuk-
seen, koulu ottaa yhteyttä oppilaan huoltajaan. Tässä tilanteessa oppilaan huoltaja vastaa koulukulje-
tuksesta.

8.2 Kaverikuljetukset

Maksuton koulukuljetus koskee vain niitä oppilaita, joille em. oikeus on hakemukseen perustuen
myönnetty.

Tilausliikenteen kuljettajat eivät saa ottaa kyytiin sellaisia oppilaita, joilla ei ole oikeutta maksuttomaan
koulukuljetukseen ko. reitillä. Kuljettajat eivät saa ottaa ylimääräisiä oppilaita edes huoltajan suostu-
muksella. Tilausliikenteen kuljettajilla on luettelo kuljetukseen oikeutetuista oppilaita.

HSL:n liikenteessä oppilaalla on oltava matkaan oikeuttava matkalippu tai matka on maksettava rahal-
la. Kunnan myöntämällä matkakortilla voi matkustaa vain se oppilas, jolle maksuton koulukuljetus on
hakemuksen perusteella myönnetty.

9. JÄRJESTYSSÄÄNNÖT

9.1 Huoltajien tehtävät ja vastuut koulukuljetuksissa

Huoltajat vastaavat siitä, että oppilaille opetetaan hyvissä ajoin koulumatkareitti, aikataulujen käyttö ja
liikenteessä kulkeminen.

Huoltajat vastaavat siitä, että oppilaat ymmärtävät liikenneturvallisuuden ja sääntöjen noudattamisen
merkityksen.

Pimeinä vuodenaikoina on tärkeää käyttää heijastinta.

Koulukuljetuksessa olevien oppilaiden huoltajat vastaavat siitä, että oppilas kulkee turvallisesti kodin ja
julkisen liikenteen pysäkin tai tilausliikenteen sovitun pysähtymispaikan välisen matkan.

Muiden kuin maksuttomaan koulukuljetukseen oikeutettujen oppilaiden huoltajat ovat velvollisia itse
huolehtimaan lastensa koulumatkoista parhaaksi katsomallaan tavalla.

Mikäli maksuttomaan kuljetukseen oikeutetun oppilaan huoltaja katsoo, ettei kunnan myöntämä kuljetus ole oppilaalle riittävä, huoltaja voi omalla kustannuksellaan järjestää lapsensa kuljetuksen haluamallaan tavalla.

Jos tilausliikenteessä kulkeva oppilas sairastuu eikä käytä hänelle myönnettyä tilauskuljetusta poissaolon vuoksi, huoltajan tulee ilmoittaa kuljettajalle poissaolosta. Yhteystiedot kuljetusaikatauluineen jaetaan tilausliikenteessä kulkeville oppilaille ennen koulukuljetusten alkamista. Bussikorttia käyttävien kuljetusoppilaiden huoltajien ei tarvitse erikseen ilmoittaa liikennöitsijöille oppilaan poissaolosta.

9.2 Koulukuljetusten aikataulut

Joukkoliikenteessä noudatetaan joukkoliikenteen aikatauluja. Aikataulut ovat luettavissa internet-osoitteesta <https://www.hsl.fi/reitit-ja-aikataulut>.

Tilausliikenteessä (taksi tai tilausbussi) noudatetaan tilausliikenteen reiteille suunniteltuja arvioituja aikatauluja. Oppilaan tulee olla sovittuna aikana sovituksessa paikassa. Tilauskuljetuksen ei tarvitse odottaa oppilasta, joka myöhästyy sovituksista aikataulusta. Jos oppilas myöhästyy kuljetuksesta, erillistä kuljetusta ei järjestetä.

Tilausliikenteen ei katsota olevan aikataulustaan myöhässä, jos se saapuu sovittuun paikkaan 10 minuutin kuluessa arvioidusta aikataulusta. Ajo-olosuhteet voivat vaikuttaa aikataulussa pysymiseen.

Tilausliikenteen ajoneuvo ei saa ohittaa sovittua pysähtymispaikkaa etuajassa, elleivät kaikki kyseiseltä pysähtymispaikalta kyytiin nousevat oppilaat ole kyydissä.

9.3 Joukkoliikenteen käytön periaatteet; HSL

Joukkoliikenne ajetaan Helsingin seudun liikenne Oy:n (HSL) joukkoliikennekalustolla ja sen periaatteita noudattaen. Periaatteet ja käytännön ohjeet ovat luettavissa internet-osoitteessa www.hsl.fi.

HSL liikennöi Kirkkonummella ns. kaupunkiliikenteen kalustolla. Joukkoliikennevälineissä on enemmän seisomatilaa ja vähemmän istumapaikkoja kuin tilausliikenteen kulkuneuvoissa. Kaupunkiliikenteen kalusto on suunniteltu lyhyen matkan kuljetustarpeisiin, eikä kalustossa käytetä turvavöitä. Kaikille ei ole istumapaikkoja. Joukkoliikenteessä noudatetaan sitä koskevia kuormitussäädöksiä.

Joukkoliikenteen ajoneuvot pysähtyvät virallisilla pysäkeillä, jotka on mainittu HSL:n reittioppaassa. Jokaisella pysäkillä on oma pysäkkitunnus, jolla voi hakea pysäkkikohtaisia aikatauluja sähköistä aikataulupalveluista. Pysäkkitunnukset ovat nelinumeroisia ja numerotunnuksen edellä on kuntakohtainen numerotunnus. Kirkkonummen tunnus on Ki. Tunnus on merkitty pysäkillä pysäkkikilpeen ja ne on mainittu sekä reittioppaan että linjakartan pysäkkilistauksissa.

Joukkoliikenteen kyytiin päästäkseen oppilaan on näytettävä pysäkillä ollessaan pysähtymismerkki pitämällä kättä ylhäällä, kunnes kuljettaja laittaa vilkun päälle. Selkeän pysähtymismerkkin näyttäminen on tärkeää erityisesti pimeään aikaan, jolloin apuna kannattaa käyttää heijastinta. HSL on ohjeistanut asiasta yksityiskohtaisesti internet-osoitteessa www.hsl.fi.

Julkisen liikenteen välineissä matkustavalla on oltava asianmukainen matkalippu tai matka on maksettava rahalla. HSL ei ota kyytiin oppilasta, jolla ei ole matkalippua tai joka ei maksa matkaansa rahalla.

Kunta jakaa julkista liikennettä käyttäville koulukuljetusoppilaille henkilökohtaisen bussikortin. Se kelpaa koulupäivinä klo 06:00-18:00 välisenä aikana ja oikeuttaa kahteen yhdensuuntaiseen matkaan per päivä. Matkalippu on tarkoitettu käytettäväksi kodin ja koulun välisellä koulumatkalla.

Kunta maksaa oppilaalle myönnettävän ensimmäisen bussikortin. Mikäli oppilas hävittää kortin tai se rikkoutuu oppilaasta johtuvasta syystä, asiasta tulee ilmoittaa välittömästi oman koulun koulusihteeril-

le. Uudesta kortista peritään huoltajalta kulloinkin voimassa olevan taksan mukainen lipun hinta. Mikäli kortti lakkaa toimimasta, asiasta tulee ilmoittaa oman koulun koulusihteerille asian selvittämiseksi ja uuden kortin saamiseksi. Mikäli rikkoontuminen johtuu oppilaasta riippumattomasta syystä, kunta maksaa oppilaalle hankittavan uuden kortin.

Bussikortin väärinkäyttö voi johtaa maksuttoman koulukuljetusoikeuden määräaikaiseen menettämiseen.

Bussikortti tulee palauttaa koulusihteerille lukuvuoden päättyessä. Palauttamattomasta kortista peritään kulloinkin voimassa olevan lipun hinnan suuruisen maksu.

9.4 Liikenneturvallisuus tilauskuljetuksissa

Turvallisen koulumatkan varmistamiseksi tilausliikenteessä (taksi tai tilausbussi) on käytettävä turvavyötä ja noudatettava kuljettajan antamia ohjeita.

Taksissa ja tilausbussissa jokaiselle matkustajalle on oma istuin, ja oppilaan tulee pysyä koko matkan ajan paikoillaan omalla istuimellaan.

Kuljettaja on oikeutettu huomauttamaan mahdollisesta asiattomasta käyttäytymisestä. Tarpeen mukaan asiasta otetaan yhteyttä oppilaan huoltajaan.

9.5 Ilkivalta

Huoltaja on velvollinen korvaamaan vahingon, jonka oppilas aiheuttaa kuljetuskalustolle. Liikennöitsijä ja huoltaja sopivat vahinkojen korvaamisesta keskenään. Kunta ei korvaa oppilaan aiheuttamaa vahinkoa.

9.6 Urheiluvälineet ja muut poikkeukselliset tavarat

Koulukuljetukseen tilatuissa takseissa ja tilausbusseissa saa kuljettaa vain sellaisia välineitä ja tavaroita, joita tarvitaan koulutyössä ja joiden tuomisesta on erikseen sovittu koulussa. Urheiluvälineet tulee suojata asianmukaisesti: esimerkiksi sukset tulee kuljettaa suksipussissa tai muutoin tiiviisti yhteen sidottuina ja luistimissa tulee olla teräsuojukset.

Julkisen liikenteen välineissä kuljetettavista esineistä on ohjeistettu internet-osoitteessa www.hsl.fi.

10. POIKKEUS- JA ONGELMATILANTEET

Koulukuljetusoppilailla on kunnan järjestämä vakuutus koulussa tai koulumatkalla tapahtuvien tapaturmien varalle. Vakuutus koskee varsinaista kouluaikaa ja koulumatkaa välittömästi koulun ja kodin välillä sekä lukuvuosisuunnitelman mukaisia opintoretkeä ja muita opintotapahtumia. Vakuutus korvaa tapaturmien aiheuttamat hoitokulut.

Kunta pyrkii tiedottamaan tiedossa olevista kuljetuksiin mahdollisesti liittyvistä häiriöistä ensisijaisesti Helmi-oppilasjärjestelmän avulla. Tällaisia tiedotettavia asioita voivat olla mm. erityisen huonoon ajokeliin tai poikkeukselliseen muuhun olosuhteeseen liittyvät seikat, kuten esimerkiksi lakon tai työsulun tai muun erityisen tilanteen aiheuttamat häiriöt.

11. KOULUKULJETUSTEN LAADUNVALVONTA JA REKLAMAATIOT

Kunta seuraa ja arvioi sen järjestämisvastuulle kuuluvan koulukuljetuksen toteutumista säännöllisesti ja systemaattisesti. Mahdollisia lainsäädäntömuutoksia seurataan ja niiden velvoitteisiin reagoidaan asianmukaisella tavalla.

Kirkkonummen kunta kilpailuttaa tilausliikenteen säännöllisin väliajoin hankintalain (Laki julkisista hankinnoista 30.3.2007/348) mukaisesti. Yhteistyö perustuu kunnan ja liikennöitsijän väliseen sopimukseen.

Tilausliikenteen kilpailutuksen yhteydessä tilausliikenteelle määritetään reitit, joita liikennöitsijät noudattavat. Liikennöitsijällä on oikeus vaihtaa lukuvuoden aikana kuljetuskalustoaan ja henkilökuntaansa.

Julkisen liikenteen järjestelmien ja liikenneturvallisuuden kehittämiseksi tehdään jatkuvaa yhteistyötä eri viranomaisten kanssa. Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnitelman periaatteet ovat luettavissa internet-osoitteessa www.hsl.fi. Periaatteisto perustuu lakiin pääkaupunkiseudun kuntien jätehuolto- ja joukkoliikennettä koskevasta yhteistoiminnasta (829/2009). Lain mukaan pääkaupunkiseudun kunnat hoitavat yhteistoiminnassa liikennejärjestelmän ja joukkoliikenteen suunnittelun. Liikennejärjestelmän suunnittelu on Helsingin seudulla määritelty perussopimuksessa HSL:n tehtäväksi. Suunnittelussa otetaan kantaa seudulliseen liikennepolitiikkaan ja vaikutetaan liikkumismahdollisuuksiin. Voimassa oleva liikennejärjestelmäsuunnitelma kattaa kaikki Helsingin seudun 14 kuntaa.

Kunnan kilpailuttamaan tilausliikenteeseen liittyvät reklamaatiot tulee toimittaa kirjallisesti sivistystoimen kirjaamoon joko sähköpostitse osoitteella kirjaamo.sivistystoimi@kirkkonummi.fi tai postitse osoitteella *Kirkkonummen kunta, sivistystoimen kirjaamo, PL 20, 02401 Kirkkonummi*. Palautteen voi toimittaa myös kunnan palvelupisteeseen, joka sijaitsee kunnantalon 1. kerroksessa. Puhelimitse palautetta voi antaa numeroihin 040 1269 297/palvelusihteeri tai 050 4137 439/hallintopäällikkö.

Julkisen liikenteen toimintaan liittyvä palaute tulee antaa HSL:n palautejärjestelmän kautta (www.hsl.fi).